

# Pád totality v Ústí nad Labem na vlastní oči



19.11.2012

**Ústí nad Labem - Organizačním centrem ústeckého Občanského fóra se staly prostory Činoherního studia na Střekově. V podniku Závody průmyslové automatizace na Střekově, kde jsem byl zaměstnán, došlo také k založení Občanského fóra a jeho aktivní činnosti.**

## FOTOGALERIE



Dalších 5 fotografií

Informace a podklady jsme získávali z nedalekého Činoherního studia. Po rozmnožení pak bylo možné informovat naše zaměstnance o chystaných akcích a situaci v zemi. Ta byla v těchto dnech značně nepřehledná. Členy organizačního výboru mimo jiné byli pánové Miloš Stárecký, Josef Bošek, František Šlapák a já. Reakce našich zaměstnanců byly zpočátku zdrženlivé, ale k posílení důvěry přispěla návštěva delegace členů ústeckého stávkového výboru, který vyzval k účasti na generální stávce.

Na 24. 11. byla svolána veřejná schůze OF, na kterou byli pozváni zaměstnanci. Uskutečnila se v naší závodní jídelně. Ředitel a komunističtí funkcionáři se jí nezúčastnili. Přednesl jsem také jeden z úvodních projevů a pak byla otevřena diskuse, kde každý mohl projevit svůj názor. Většina přítomných podpořila hlasováním činnost OF a souhlasila také s účastí na generální stávce. Jen dva přítomní zaměstnanci odešli z jednání.

V neděli 26. 11. jsem s manželkou odjel do [Prahy](#), abychom vyzvedli v Infocentru OF pro naše podnikové organizace ZPA a ÚŽP (Ústav pro [životní prostředí](#)) materiály pro činnost OF. Chtěli jsme se na místě seznámit s atmosférou hlavního města. Na Václavském náměstí u pomníku Sv. Václava se střídala řada řečníků, vyzývajících k účasti na zítřejší generální stávce. Shromáždění lidé zapalovali svíčky na podstavci pomníku a níže u improvizovaného pietního místa s fotografií Jana Palacha. Totéž se dělo na Národní třídě v místech, kde došlo 17. listopadu k brutálním zákrokům bezpečnostních sil proti účastníkům demonstrace. V nedaleké Galerii Václava Špály, která fungovala jako informační středisko, jsme podepsali petici za odstoupení vlády a získali materiály pro činnost OF. Atmosféra byla optimistická, snad proto, že nebylo nikde vidět žádné příslušníky bezpečnostních složek. Využil jsem příležitost vyfotografovat místa násilí a demonstrací a občany hlavního města

Vyvrcholením celého úsilí činnosti ústeckého občanského fóra byla generální stávka, která se konala 27. listopadu. Chladné a sychravé počasí neodradilo občany, kteří tak spontánně projevíli svou vůli po svobodě a demokracii. Z balkonu České spořitelny promluvila řada hostů, m.j. také Emil Zátopek, herec Jiří Bartoška a lídr OF v Ústí nad Labem Petr Poledňák. Zdálo se, že představitelé režimu již rezignovali, což však byl omyl. Nikdo z přítomných tehdy netušil, že vedoucí tajemník KSČ Václav Šípek se rozhodl použít mocenských prostředků a povolal telefonicky jednotku Lidových milicí z Palivového kombinátu A. Zápotockého. Ozbrojení milicionáři měli zajistit „ochranu“ budovy krajského výboru KSČ, ačkoliv k tomu nebyl žádný důvod.

Večerní průjezd obrněných transportérů Veřejné bezpečnosti městem byl posledním marným pokusem zastrašit obyvatele města a zastavit vývoj událostí.

Následující den 28.11. se konala další demonstrace. Nejen Mírové náměstí, ale i přilehlé ulice vyplnili nadšení lidé včetně dětí a důchodců. To již nebyli nejistí a totalitním režimem zdecimovaní lidé, ale sebevědomí občané, věřící, že totalitní režim končí. Bylo velice obtížné proniknout davem lidí a pořídit snímky z této historické události.

Se svými projevy vystoupili mimo jiné i ředitel ústecké opery Petr Jonáš, ekolog a horolezec Ota Szaffner a zástupci nově vzniklých občanských fór ústeckých závodů a úřadů. Na obranu socialistických vymožeností vystoupil Okresní tajemník KSČ Jaroslav Indra. Jeho slova však zanikla, byl vypískán aniž by projev dokončil.

Zpráva o událostech v krajském městě a také snaze násilím potlačit demonstrace občanů milicí, byla vysílána ve večerních Televizních novinách. Tato událost nejspíš vyvolala následné rozpouštění této „ozbrojené pěti dělnické třídy“, v celé republice. Krajský tajemník Václav Šípek tak nechtě přispěl k pádu svému i pádu totality a urychlení demokratizačního procesu v zemi.

***Karel Plechač***